

Unngå å spre svartelistede arter!

Norsk svarteliste er en oversikt over de fremmede artene som utgjør høyest økologisk risiko på naturmangfoldet i Norge. Artene på svartelista er de artene som er vurdert til kategoriene høy risiko (HI) og svært høy risiko (SE) i «Fremmede arter i Norge- med norsk svarteliste 2012».

«Fremmede arter i Norge- med norsk svarteliste 2012» ble lansert under konferansen Natur 2012 i juni 2012. Dette er en oversikt over fremmede arter i Norge med økologiske risikovurderinger. Stedegne arter som blir spredt med menneskers hjelp til nye områder i Norge er ikke inkludert i vurderingene.

I «Fremmede arter i Norge - med norsk svarteliste 2012» er artene fordelt på 4 overordnede grupper:

1. Reproduserer i Norge - arter som er observert reproduserende og/eller etablert i Norge (1180 arter)
2. Dørstokkarter - arter som har potensial for å reproducere seg i norsk natur (203 arter)
3. Ikke reproduserende - arter uten mulighet for å etablere seg og reproducere i Norge (1140 arter)
4. Faller utenfor prosjektets definisjon - stedegne arter som blir spredt til nye områder i Norge (72 arter)

Det er det kun arter som har potensial for å reproducere seg i Norge innen 50 år som er risikovurdert; av totalt 2320 fremmede arter er det 1180 som er risikovurdert etter denne definisjonen.

De økologiske risikovurderingene blir gjennomført av vitenskapelige eksperter fra norske forskningsinstitusjoner ved hjelp av et kriteriesett som skal sikre en standardisert vurdering på tvers av artsgrupper. Artene vurderes etter ni ulike kriterier; 3 kriterier for invasjonspotensial og 6 kriterier for økologisk risiko. Artene vurderes til en av fem risikokategorier:

- **SE = svært høy risiko – 106 arter (inngår i norsk svarteliste 2012)**
- **HI = høy risiko – 110 arter (inngår i norsk svarteliste 2012)**
- PH = potensielt høy risiko – 198 arter
- LO = lav risiko – 393 arter
- NK = ingen kjent risiko – 363 arter

Viktige regler for å ikke spre uønskede arter

Vi har alle et ansvar for å ta vare på naturmangfoldet i Norge og noen hageplanter er svartelistet. Det betyr at de kan spre seg utenfor hagen din og fortrenge ville arter som vokser ute i naturen. Har du slike planter i hagen din, bør disse helst ikke komposteres, men kastes i restavfallet som sendes til forbrenning.

De fleste frø tåler ikke temperaturer over 60-70 grader. Skal du kompostere svartelista planter bør du derfor sikre deg at komposten har høye nok temperaturer til at frøene ikke overlever. Vi anbefaler likevel helst å levere slike planter på forbrenningsanlegg.

Det er også svært viktig at du ikke kaster frø eller plantedeler fra svartelistede planter utenfor hagen og ut i naturen. Såkalte "villkomposter" har vist seg å være en betydelig årsak til at disse artene sprer seg ut i naturen.

Planter du bør være ekstra forsiktig med er parkslirekne, kanadagullris, lupiner, rynkeroser, kjempebjørnekjeks, gravmyrt og gravbergknapp.

Enkelte av disse er ikke avhengig av frøspredning for å formere seg. Dette gjelder spesielt parkslirekne, gravbergknapp og gravmyrt. Disse må leveres til godkjent mottak. Husk overdekking under transporten.

Artsdatabankens oversikt over fremmede arter, med norsk svarteliste, finner du her:
<http://www.artsdatabanken.no/fremmedearterinorge/2012>

Nedenfor har vi listet to grupper, SE- Svært høy risiko & HI-Høy risiko, som begge inngår i den norske svartelisten. Alle disse er merket med “*” på våre pakksedler

Vitenskapelig navn	Norsk navn	Definisjonsavgrensning	Risiko
<i>Acer pseudoplatanus</i>	platanlønn	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Achillea nobilis</i>	engryllik	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Allium schoenoprasum schoenoprasum</i>	matgrasløk	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Amelanchier alnifolia</i>	taggblåhegg	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Amelanchier lamarckii</i>	kanadablåhegg	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Amelanchier spicata</i>	blåhegg	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Arabis caucasica</i>	hageskrinneblom	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Arctium tomentosum</i>	ullborre	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Barbarea vulgaris</i>	vinterkarse	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Berberis thunbergii</i>	høstberberis	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Calystegia sepium spectabilis</i>	prydstrandvindell	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Campanula latifolia macrantha</i>	prydstorklokke	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Cerastium tomentosum</i>	filterve	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Clematis alpina</i>	alperanke	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Corydalis solida</i>	hagelerkespore	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Cotoneaster bullatus</i>	bulkemispel	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Cotoneaster dielsianus</i>	dielsmispel	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Cotoneaster divaricatus</i>	sprikemispel	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Cotoneaster horizontalis</i>	krypmispel	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Cotoneaster lucidus</i>	blankmispel	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Cotoneaster multiflorus</i>	blomstermispel	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Cotoneaster salicifolius</i>	pilemispel	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Elodea canadensis</i>	vasspest	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Elodea nuttallii</i>	smal vasspest	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Epilobium ciliatum ciliatum</i>	ugrasmjølke	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Epilobium ciliatum glandulosum</i>	alaskamjølke	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Festuca rubra commutata</i>	veirødsvingel	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Geum macrophyllum</i>	amerikahumleblom	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Heracleum mantegazzianum</i>	kjempebjørnekjeks	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Heracleum persicum</i>	tromsøpalme	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Impatiens glandulifera</i>	kjempespringfrø	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Impatiens parviflora</i>	mongolspringfrø	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Laburnum alpinum</i>	alpegullregn	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Laburnum anagyroides</i>	gullregn	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Lamiastrum galeobdolon galeobdolon</i>	parkgullvetann	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Larix decidua</i>	europalerk	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Lepidium latifolium</i>	strandkarse	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Linaria repens</i>	stripetorskemunn	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Lonicera caerulea</i>	blåleddved	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Lotus corniculatus sativus</i>	veitiriltunge	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Lupinus nootkatensis</i>	sandlupin	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Lupinus perennis</i>	jærlupin	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Lupinus polyphyllus</i>	hagelupin	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
<i>Malus xdomestica</i>	eple	Fremmed art	SE - Svært høy risiko

Melilotus albus	hvitsteinkløver	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
Myrrhis odorata	spansk kjørvel	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
Odontites vernus serotinus	engrødtopp	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
Pastinaca sativa hortensis	hagepastinakk	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
Phedimus hybridus	sibirbergknapp	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
Phedimus spurius	gravbergknapp	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
Picea sitchensis	sitkagran	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
Pinus mugo mugo	buskfuru	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
Pinus strobus	weymouthfuru	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
Populus balsamifera	balsampoppel	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
Populus xberolinensis	berlinerpoppel	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
Reynoutria japonica	parkslirekne	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
Reynoutria sachalinensis	kjempeslirekne	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
Reynoutria xbohemica	hybridslirekne	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
Ribes rubrum	hagerips	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
Rosa rugosa	rynkerose	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
Salix euxina	skjørpil	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
Salix xfragilis	grønnpil	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
Solidago canadensis	kanadagullris	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
Sorbus intermedia	svensk asal	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
Sorbus mougeotii	alpeasal	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
Swida sericea	alaskakornell	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
Thymus praecox praecox	hagekryptimian	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
Tsuga heterophylla	vestamerikansk hemlokk	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
Vinca minor	gravmyrt	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
Vincetoxicum rossicum	russesvalerot	Fremmed art	SE - Svært høy risiko
Viola odorata	marsfiol	Fremmed art	SE - Svært høy risiko

Vitenskapelig navn	Norsk navn	Definisjonsavgrensning	Risiko
<i>Abies alba</i>	edelgran	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Alchemilla mollis</i>	praktmarikåpe	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Anthyllis vulneraria carpatica</i>	fôrrundbelg	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Aronia xprunifolia</i>	purpursurbær	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Aruncus dioicus</i>	skogskjegg	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Bergenia cordifolia</i>	hjerterbergblom	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Bromopsis inermis</i>	bladfaks	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Bunias orientalis</i>	russekål	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Campanula glomerata 'Superba'</i>	prakttoppklokke	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Caragana arborescens</i>	sibirertebusk	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Celastrus orbicularis</i>		Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Centaurea montana</i>	honningknoppurt	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Centaurea nigra nemoralis</i>	ballastknoppurt	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Cicerbita macrophylla</i>		Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Cicerbita plumieri</i>	alpeturt	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Cotoneaster moupinensis</i>	mørkmispel	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Cotoneaster tomentosus</i>	filtmispel	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Crataegus laevigata</i>	parkhagtorn	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Crataegus sanguinea</i>	sibirhagtorn	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Crepis biennis</i>	veihaukeskjegg	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Doronicum macrophyllum</i>	kjempegullkurv	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Echinops sphaerocephalus</i>	kuletistel	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Festuca ovina capillata</i>	grannsvingel	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Festuca rubra megastachys</i>	engrødsvingel	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Filipendula kamtschatica</i>	kjempemjødurt	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Fragaria moschata</i>	moskusjordbær	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Geum aleppicum</i>	russehumbleblom	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Geum quellyon</i>	chilehumbleblom	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Glyceria grandis</i>	møllesøtgras	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Glyceria maxima</i>	kjempesøtgras	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Lonicera caprifolium</i>	kaprifol	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Lonicera involucrata</i>	skjermleddved	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Lonicera tatarica</i>	tatarleddved	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Lycium barbarum</i>	bukketorn	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Lysimachia nummularia</i>	krypfredløs	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Lysimachia punctata</i>	fagerfredløs	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Mahonia aquifolium</i>	mahonie	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Melilotus altissimus</i>	strandsteinkløver	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Nymphoides peltata</i>	sjøgull	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Petasites hybridus</i>	legepestrot	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Petasites japonicus</i>		Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Picea glauca</i>	hvitgran	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Pinus peuce</i>	silkefuru	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Prunus cerasifera</i>	kirsebærplomme	Fremmed art	HI - Høy risiko

<i>Prunus cerasus</i>	kirsebær	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Prunus serotina</i>	romhegg	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Robinia pseudacacia</i>	robinia	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Rubus armeniacus</i>	arménbjørnebær	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Rumex pseudoalpinus</i>	alpehøymol	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Salix ×meyeriana</i>	blankpil	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Sambucus racemosa</i>	rødhyll	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Senecio inaequidens</i>	boersvineblom	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Senecio viscosus</i>	klistersvineblom	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Solidago gigantea</i>		Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Sorbaria sorbifolia</i>	rognspirea	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Spiraea ×rosalba</i>	purpurspirea	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Spiraea ×rubella</i>	bleikspiraea	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Stratiotes aloides</i>	vassaloe	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Swida alba</i>	sibirkornell	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Symphytum officinale</i>	valurt	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Symphytum ×uplandicum</i>	mellomvalurt	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Syringa vulgaris</i>	syrin	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Ulex europaeus</i>	gulltorn	Fremmed art	HI - Høy risiko
<i>Viola ×wittrockiana</i>	hagestemorsblom	Fremmed art	HI - Høy risiko